

100%

SINH VIÊN KHẢO CỔ HỌC TÌM ĐƯỢC VIỆC LÀM

KHẢO CỔ HỌC GIÚP VÉN MÀN BÍ ẨN NHIỀU NÉT VĂN HOÁ ĐỘC ĐÁO CỦA DÂN TỘC. ĐÂY LÀ NGÀNH HỌC NỀN TẢNG VÀ CẦN THIẾT CHO BẤT KỲ AI LÀM VIỆC TRONG LĨNH VỰC LỊCH SỬ VÀ VĂN HOÁ...

VÀ ĐẶC BIỆT, DO NHU CẦU NHÂN LỰC CỦA NGÀNH NGHỀ NÀY HIỆN RẤT CAO NÊN GẦN NHƯ TẤT CẢ CÁC SINH VIÊN KHI RA TRƯỜNG ĐỀU CÓ VIỆC LÀM ỔN ĐỊNH VÀ ĐÚNG NGHỀ. ĐÓ CHỈ LÀ MỘT TRONG RẤT NHIỀU THÔNG TIN THÚ VỊ MÀ PGS.TS LÂM THỊ MỸ DUNG - CHỦ NHIỆM BỘ MÔN KHẢO CỔ HỌC, KHOA LỊCH SỬ CHIA SẺ

KHOA HỌC HIỆN ĐẠI VÀ LIÊN NGÀNH

Trong các ngành KHXH&NV thì Khảo cổ học là một trong những ngành có tuổi đời lâu nhất ở Việt Nam. Trước năm 1954, các hoạt động khảo cổ ở Việt Nam và Đông Dương do các học giả người Pháp thực hiện. Đến những năm 60 của thế kỷ trước, Bộ môn Khảo cổ học được thành lập tại Khoa Lịch sử, Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội, và nay là Bộ môn Khảo cổ học thuộc Khoa Lịch sử, Trường ĐHKHXH&NV, ĐHQGHN, có nhiệm vụ vừa đào tạo, vừa thực hiện công tác khảo cổ phục vụ đào tạo. Cho đến nay, Bộ môn Khảo cổ học của Trường gần như là cơ sở đào tạo lớn nhất cả nước, cung cấp đến 90% nhân lực ngành này cho viện nghiên cứu, bảo tàng, ban

quản lý di tích và nhiều cơ quan văn hoá, du lịch. “Nhiều người cứ nghĩ Khảo cổ là một ngành chỉ thuần túy là “đào bới” thôi, nghĩ vậy thì thật đơn giản và “thô” quá” - PGS.TS Lâm Thị Mỹ Dung nói - “Trên thực tế, đây là một khoa học liên ngành, hiện đại, nhiều tiềm năng và rất dễ hội nhập, giao lưu với thế giới”.

PGS.TS Lâm Thị Mỹ Dung cho biết thêm: trước đây, thế giới quan niệm Khảo cổ học là một chuyên ngành của Khoa học Lịch sử - đó là ngành khoa học nghiên cứu quá khứ của loài người dựa trên sử liệu là tàn tích vật chất con người để lại trong lòng đất và trên mặt đất. Có nơi lại xếp Khảo cổ học vào các chuyên ngành của Nhân học, tức là không chỉ phục dựng bức tranh quá khứ theo dòng chảy

● DUY ANH

lịch sử mà còn gợi mở nhiều vấn đề liên quan đến lối sống, ứng xử của ông cha chúng ta với môi trường tự nhiên, xã hội.

Khảo cổ học là ngành học nhiều tiềm năng phát triển, bởi nhu cầu tìm hiểu về đời sống quá khứ nhằm rút ra những hiểu biết và giá trị văn hoá cho đời nay là nhu cầu muôn thủa. Trên thực tế nhiều nước rất thành công nhờ khoa học khảo cổ phục dựng các giá trị nguồn cội và đặc sắc của văn hoá, dân tộc, từ đó có thể khai thác các lợi ích về kinh tế, du lịch và xã hội. Khảo cổ học là ngành học rất nền tảng, đem lại kiến thức, hiểu biết cho nhiều ngành khoa học khác. Với những đóng góp quan trọng của nó, Khảo cổ học đã phát triển thành nhiều chuyên ngành hẹp như: Khảo cổ học đồ

thị, Khảo cổ học nông nghiệp, Khảo cổ học môi trường, Khảo cổ học biển...

PGS.TS Lâm Thị Mỹ Dung khẳng định, tu nghiệp ở nước ngoài gần như là yêu cầu bắt buộc đối với cán bộ nghiên cứu và giảng dạy tại Bộ môn, rộng hơn là đối với những người làm khảo cổ trong nước. Bởi Khảo cổ học hiện nay sử dụng rất nhiều tiến bộ mới nhất của khoa học công nghệ về phần mềm xử lý máy tính, máy đo đạc, công nghệ gen, ADN, kỹ thuật 3D để phục dựng ảo... Người làm khảo cổ cần rất nhiều kỹ năng, từ vẽ, sử dụng bản đồ đến chụp ảnh, quay video, xử lý máy tính... Khai quật chỉ là một công đoạn, quan trọng hơn là cách xử lý, đánh giá thông tin thu nhận để cho ra những kết luận giá trị. Bởi vậy người làm khảo cổ cần kiến thức nền rất rộng, cả kiến thức về KHXH&NV và KHTN, và càng tốt nếu người ấy có cả thiên hướng am hiểu về công nghệ, kỹ thuật.

GẦN 100% SINH VIÊN RA TRƯỜNG LÀM VIỆC ĐÚNG NGHỀ

Nếu bản khoản về cơ hội nghề nghiệp của sinh viên chuyên ngành Khảo cổ học ở Việt Nam hiện nay, Chủ nhiệm Bộ môn khẳng định “Gần như 100% sinh viên tốt nghiệp đều có việc làm đúng chuyên môn, thậm chí khi các em chưa tốt nghiệp, nhiều cơ quan, tổ chức đã đến đặt vấn đề tuyển dụng. Đó là vì nhu cầu nhân lực ngành này ở nước ta hiện rất lớn, trong khi số lượng đào tạo hàng năm rất hạn chế”.

Những cơ quan, đơn vị có nhu cầu tuyển dụng sinh viên chuyên ngành này là Viện Khảo cổ học (thuộc Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam), Bảo tàng Quốc gia (trước đây là Bảo tàng Lịch sử Việt Nam), các cơ quan quản lý khảo cổ khác là các bảo tàng và ban quản lý di tích địa phương. Ngoài ra, nhiều cơ quan, công ty làm về du lịch cũng rất cần tuyển sinh viên ngành Khảo cổ học. Đặc biệt, từ năm 2001, khi Nhà nước ban hành Luật Di sản văn hoá với những quy định rõ ràng về tiêu chuẩn nhân lực làm trong ngành Khảo cổ học. Điều này càng mở ra cơ hội việc làm rất lớn cho sinh viên chuyên ngành này.

PGS.TS Lâm Thị Mỹ Dung cũng đánh giá rất cao những sinh viên lựa chọn ngành Khảo cổ: “Trong bối cảnh nhiều sinh viên còn khá thụ động và lúng túng trong lựa chọn ngành học thì các sinh viên ngành Khảo cổ học thường có ý thức rất rõ về nghề nghiệp mình muốn theo đuổi. Ngay từ năm thứ nhất khi mới bước vào Khoa, các em đã được đi thực địa, kiến tập khảo cổ, hiểu rõ những khó khăn, vất vả của nghề nhưng vẫn quyết tâm theo nghề này. Đó thực sự là những

bạn trẻ có niềm say mê lớn đối với văn hoá dân tộc và ham thích việc khám phá những bí ẩn của lịch sử, của quá khứ”.

Sinh viên Khoa Lịch sử từ năm thứ 3 được đăng ký lựa chọn theo học chuyên ngành này nếu đạt các yêu cầu về năng lực học tập. Ba năm đầu, sinh viên học các kiến thức chung về lịch sử. Năm thứ 4, các em được học những kiến thức chuyên môn như những đặc trưng cơ bản của khảo cổ học Việt Nam và thế giới, những thành tựu khảo cổ học mới

nhất...; được giảng viên giúp tiếp cận với những vấn đề thực tế của ngành. Bên cạnh đó, Bộ môn chú trọng đào tạo kỹ năng khai quật, ra hiện trường, tổ chức công việc, đặc biệt luôn rèn luyện cho các em khả năng làm việc độc lập. Sinh viên ngành Khảo cổ cũng rất năng động tìm kiếm cho mình những trải nghiệm nghề nghiệp ngay từ năm thứ 2, thứ 3. Nhiều em đã được đi theo các đoàn chuyên gia trong và ngoài nước khai quật khảo cổ ở nhiều dự án lớn. Tất

cả những thuận lợi này giúp sinh viên đáp ứng tốt với công việc sau này.

NHỮNG TIN VUI ...

Hiện nay, Bộ môn Khảo cổ học, Khoa Lịch sử, Trường ĐHKHXH&NV là cơ sở đào tạo duy nhất xây dựng hoàn chỉnh hệ thống đào tạo từ bậc đại học cho đến thạc sĩ, tiến sĩ chuyên ngành Khảo cổ học. Chương trình đào tạo của Bộ môn được xây dựng cập nhật, trên cơ sở học hỏi kinh nghiệm từ nhiều nước như Pháp, Nga, Mỹ. Bộ môn cũng mở rộng

quan hệ hợp tác với nhiều đại học lớn trên thế giới có ngành Khoa học Khảo cổ rất phát triển như Đại học Quốc gia Seoul (Hàn Quốc), Đại học Kanazawa (Nhật Bản), Đại học Tôn Trung Sơn (Trung Quốc), Viện Khảo cổ học Cộng hòa Liên bang Đức... Nhiều dự án hợp tác lớn được triển khai như Dự án nghiên cứu niên đại AMS văn hóa Hòa Bình với Đại học Quốc gia Seoul, Nghiên cứu văn hóa Sa Huỳnh với Viện KCH Đức, Đào tạo và Nghiên cứu Di sản văn hóa với Đại học Kanazawa... Trong nước, đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học của Bộ môn đã đóng góp công sức và để lại dấu ấn với việc phát hiện và khai quật nhiều nền văn hóa khảo cổ của đất nước. Việc công nhận Hội An, Mỹ Sơn, Kinh thành Huế là di sản thế giới cũng có công rất lớn của các nhà khoa học, giảng viên của Bộ môn Khảo cổ học, Khoa Lịch sử, Trường ĐHKHXH&NV.

Gần đây nhất, PGS.TS Lâm Thị Mỹ Dung được Đại học Kanazawa mời giảng dạy và tham gia vào chương trình Graduate Program in Cultural Resource Management. Dự án có sự tham gia của các đại học Nhật Bản, Trung Quốc, Thái Lan, Việt Nam, Indonesia. Đại học Kanazawa đã đồng ý cấp 1 đến 2 suất học bổng của Chính phủ Nhật Bản (mỗi suất trị giá 160.000 yên) cho học viên cao học, NCS của Nhà trường tham gia Dự án này. Ứng viên phải đáp ứng các điều kiện về văn bằng tốt nghiệp ĐH chuyên ngành về Khảo cổ học hoặc các chuyên ngành văn hoá có liên quan, có trình độ tiếng Anh tốt, qua được vòng phỏng vấn về chuyên môn của đối tác. Năm 2012, 1 cán bộ đầu tiên của Bộ môn được nhận vào chương trình này.

“Đây là cơ hội tuyệt vời cho sinh viên, học viên chuyên ngành Khảo cổ học của Nhà trường được học tập tại những môi trường tiên tiến nhất, được tham gia những hoạt động khai quật thực tế và học hỏi kinh nghiệm từ những chuyên gia nước ngoài” - PGS.TS Lâm Thị Mỹ Dung nói - “Bên cạnh đó, Bộ môn cũng có cơ hội mới để nâng tầm vị thế và hội nhập với Khảo cổ học thế giới”.